

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 22/2008
4.4.2008

Asia Kirjallinen varoitus

Päätös, johon haetaan oikaisua

Veroviraston päätös 24.5.2007, jolla apulaisverosihteeri A:lle on annettu kirjallinen varoitus, koska hän on toiminut vastoin valtion virkamieslain 14 §:ssä ja työturvallisuuslain 18 §:ssä säädettyjä virkavelvollisuuksiaan ja laiminlyönyt niitä.

A on toistuvasti arvostellut epäasialliseen tapaan muita työntekijöitä toimiston johdolle ja esimiehilleen lähettämissään sähköpostiviesteissä ja henkilökoh-
taisissa keskusteluissa sekä toimittanut henkilöstön luettavaksi kirjelmiä, jois-
sa hän on arvostellut johtoa ja tunnistettavissa olevia työntekijöitä. A on tois-
tuvasti arvostellut epäasialliseen tapaan lähiesimiestään ja kyseenalaistanut
hänen ammattitaitonsa ja koulutuksensa, ja ilmoittanut, ettei halua toimia hä-
nen alaisenaan. A on ylittänyt asemavaltuutensa puuttumalla muiden työnte-
kijöiden töihin, ja kyseenalaistanut heidän ammattitaitonsa.

A on toistuvasti väittänyt, ettei hän työtehtäviään ole määriteltä, vaikka niistä
on sovittu suullisesti ja kirjallisesti. A on toistuvasti ilmoittanut olevansa tyy-
tymätön työtehtäviinsä ja vaatinut johtoa ja esimiehiä käymään keskusteluja ja
antamaan selvityksiä tehtäviinsä esimieheensä, entiseen esimieheensä ja
työtovereihin liittyvän tyytymättömyytensä ja konfliktitilanteiden johdosta.

A on toistuvasti käyttänyt työaikaansa edellä mainittujen kirjelmien laatimi-
seen vaikka häntä on useaan otteeseen kehoitettu lopettamaan työajan käyt-

täminen tähän tarkoitukseen ja keskittymään hänelle määrättyjen tehtävien hoitamiseen. A on vähenevässä määrin käyttänyt aikaa hänelle määrättyjen työtehtävien hoitamiseen ja on ilmoittanut, ettei ole motivoitunut hoitamaan työtehtäviään.

A on syyttänyt johtoa ja työyhteisön ilmapiiriä aikaisempien ja nykyisten sairauksiensa aiheuttajaksi vaikka työterveyshuollosta saadun selvityksen mukaan A:n terveyttä vaarantavia tekijöitä työpaikalla ei ole pystytty objektiivisesti osoittamaan.

A:n edellä mainittu toiminta on häirinnyt johdon ja muiden työntekijöiden työntekoa ja luonut työpaikalle pelon ja ahdistuksen ilmapiirin. Hänen toimintansa on aiheuttanut lisääntyviä yhteydenottoja työterveyshuoltoon, ja kokonaiselle työntekijäryhmälle on jouduttu järjestämään kriisipalaveri.

Työnantaja on pyytänyt työterveyshuoltoa arvioimaan A:n työkykyä. A on työterveyshuollossa ilmoittanut, ettei halua osallistua työkykynsä jatkoselvitykseen, mistä syystä työterveyshuolto ei ole voinut antaa työnantajalle A:n työkyky koskevaa lausuntoa.

A:ta on toistuvasti kehoitettu keskittymään työtehtäviinsä ja lopettamaan sopimaton ja muiden työntekoa häiritsevä käyttäytyminen. Häirinnän lopettamisesta on sovittu myös työterveyshuollon kanssa järjestetyissä verkkopalaverissa.

Oikaisuvaatimus

Veroviraston päätös on kumottava.

A:ta ei ole kuultu asiassa hallintolain edellyttämällä tavalla.

A:lle on 14.5.2007 annettu allekirjoitettavaksi varoitusluonnos, joka olisi tullut palauttaa verojohtajalle allekirjoitettuna 15.5.2007. Luonnoksen mukaan verojohtaja ei käynnistä virkamieslaissa säädettyä kurinpitomenettelyä, mikäli A allekirjoittaa varoitusluonnoksen neljänä kappaleena. A ei allekirjoittanut varoitusluonnosta, koska siinä mainitut asiat eivät pidä paikkaansa. Tästä syystä verojohtaja ilmoitti 23.5.2007, että asiasta pidetään palaveri 24.5.2007, ja kehotti A:ta allekirjoittamaan varoitusluonnokset palaveriin mennessä. A ilmoitti 24.5.2007 kokoukseen saapuessaan, ettei jaksanut osallistua palaveriin, ja lähti kävelemään työhuoneeseensa. Verojohtaja seurasi A:ta ja vaati häntä edelleen allekirjoittamaan varoitusluonnoksen. Koska A ei allekirjoittanut varoitusluonnosta, antoi verojohtaja hänelle samana päivänä sanasta sanaan saman sisältöisen varoituksen kuin mitä varoitusluonnos oli.

Hallintolain mukaan virkamiehelle on annettava tilaisuus tulla kuulluksi ennen varoituksen antamista ja virkamiehen on tiedettävä, että kyse on kuulemistilaisuudesta. A:lle ei missään vaiheessa kerrottu, että kyse olisi kuulemistilaisuudesta. Häntä ei ole muutoinkaan kuultu asiassa siten kuin kuuleminen olisi lain mukaan tullut tehdä.

Päätös asiassa on käytännössä tehty jo 14.5.2007, kun A:lle annettiin allekirjoitettavaksi varoitusluonnos.

Asian käsittely ja selvittäminen

Verovirasto on antanut vastineen ja siinä todennut A:n itse aktiivisesti osallistuneen asiansa selvittelyyn ennen kuin hänelle on ennätetty lähettää kutsu kuulemispalaveriin tai pyytää asiasta kirjallista selvitystä. A on antanut varoitustalonnoksesta kirjallisen vastineen 21.5.2007. Hän on itse arvioinut selvityksen riittäväksi. A:lle on yritetty järjestää kuulemis/keskustelutilaisuus, vaikkakin hänen omasta aloitteestaan, jonka mahdollisuuden hänen jätti käyttämättä hyväkseen. A tuli tilaisuuteen vähän ennen sovittua ajankohtaa ja ilmoitti lähtevänsä kotiin. Samalla hän kertoi, ettei halua enää keskustella asiasta. Verojohtaja ilmoitti hänelle, että tilaisuus kestäisi vain muutaman minuutin. Tässä ajassa olisi ehditty allekirjoittaa varsinainen varoituskirjelmä ja antaa se A:lle. Lopullinen varoituskirjelmäversio, josta puuttui johdon allekirjoitukset ja päiväys, oli valmiiksi tehtynä ja tulostettuna viereisessä huoneessa.

A on antanut vastaselityksen.

Virkamieslautakunnalla on asiaa käsitellessään ollut käytettävissään myös A:n irtisanomista ja virantoimituksesta pidättämistä koskevaan oikaisuvaatimukseen 1/2008 liittyvät asiakirjat. Virkamieslautakunta on tästä päätöksestä ilmenevänä päivänä ratkaissut myös kyseisen oikaisuvaatimuksen.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain mukaan virkamiehen on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä. Hänen on noudatettava työjohto- ja valvontamääräyksiä. Virkamiehen on käyttäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla.

Valtion virkamieslain mukaan virkamiehelle, joka toimii vastoin virkavelvollisuuksiaan tai laiminlyö niitä, voidaan antaa kirjallinen varoitus.

Valtion virkamieslain mukaan ennen kuin virkamiehelle annetaan varoitus, on hänelle varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

Hallintolain mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Hallintolain mukaan asianosaiselle on ilmoitettava kuulemisen tarkoitus ja selityksen antamiselle varattu määräaika. Kuulemista koskevassa pyynnössä on tarvittaessa yksilöitävä, mistä seikoista selitystä pyydetään.

Hallintolain mukaan selityksen antamista varten on asettava asian laatuun nähden riittävä määräaika. Asianosaiselle on ilmoitettava, ettei määräajan noudattamatta jättäminen estä asian ratkaisemista.

Asiassa saatu selvitys

A on 14.5.2007 saanut tiedoksi 24.5.2007 annettua varoitusta vastaavan luonnoksen. Luonnokseen on sisältynyt sitoumus siitä, että A korjaa jatkossa käytöstään ja käyttäytyy luonnoksesta ilmenevällä, valtion virkamieslain 14 §:n edellyttämällä tavalla, ja sitoutuu vaadittaessa toimittamaan työnantajalleen työkykyään ja terveydentilaansa koskevan lausunnon. Luonnoksen mukana A on saanut lähetekirjeen, jossa verojohtaja on ilmoittanut käynnistävänsä kurinpitomenettelytoimenpiteet, mikäli A ei allekirjoita varoitusluonnosta.

Verojohtaja on A:n pyynnöstä varannut hänelle asiassa keskusteluaikoja 15, 22. ja 24.5.2007. Kaksi ensimmäistä keskusteluaikaa on peruttu. A on 21.5.2007 toimittanut verojohtajalle kirjeen, jossa hän on todennut, ettei tule hyväksymään varoitusluonnosta sellaisenaan, koska esitetyt syytökset eivät pidä paikkaansa. Lisäksi hän on esittänyt näkemyksensä väitetystä virkavelvollisuuksien vastaisesta menettelystä. A on 21.5.2007 lähettänyt verojohtajalle ja alueverojohtajalle sähköpostiviestin, joissa hän on todennut vastanneensa kaikkiin itseään koskeviin syytöksiin kirjallisesti ja vaatinut asian selvittämistä perinpohjaisesti ennen kuin asiassa tehdään väriin tietoihin perustuvia ratkaisuja. A on 23.5.2007 lähettänyt useille esimiehille sähköpostiviestin, jossa hän on todennut olettaneensa kirjallisen selvityksensä ja verojohtajalle lähettämänsä muun aineiston riittävän. Lisäksi A on todennut istuneensa jo riittävän monessa "oikeusistunnossa" asianomaisten henkilöiden kanssa ja jättävänsä osallistumatta 24.5.2007 sovittuun palaveriin, jos asenteet häntä kohtaan eivät muutu.

Virkamieslautakunnan johtopäätökset

Hallintolaki asettaa viranomaiselle nimenomaisen velvollisuuden ilmoittaa asianosaiselle kuulemisen tarkoitus ja se, mistä seikoista asianosaisen selvitystä pyydetään.

A on varoitusluonnoksen saatuaan antanut oma-aloitteisesti kirjallisen selvityksen asiassa. Veroviraston vastine erityisesti 24.5.2007 pidettäväksi aiotusta palaverista osoittaa, että virasto on pitänyt erillisen kuulemistilaisuuden järjestämistä asiassa tarpeellisenä. A:ta ei kuitenkaan ole kutsuttu kyseiseen palaveriin hallintolaissa säädetyllä tavalla ilmoittamalla kuulemisen tarkoitus ja se, mistä seikoista selvitystä pyydetään. A on oikaisuvaatimuksessaan vedonnut siihen, ettei hän tiennyt kysymyksessä olevan kuulemistilaisuus. Asiaan liittyvät olosuhteet kokonaisuudessaan huomioon ottaen A on perustellusti voinut olla epätietoinen siitä, onko kysymys kuulemistilaisuudesta vai noastaan asian vapaamuotoisesta selvittämisestä, ja erityisesti siitä, että palaveriin osallistumatta jättäminen ei estä varoituksen antamista. A:n kuuleminen ennen varoituksen antamista on näin ollen ollut puutteellista.

Kuulemisen tarkoituksena on lisätä virkamiehen oikeusturvaa ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä edistää asian selvittämistä. Tämä huomioon ottaen päätös kirjallisen varoituksen antamisesta ei saa todellisuudessa olla tehtynä jo ennen kuulemistä vaan kuulemistilaisuuden varaamisen on oltava todellis-

ta. Asiassa saadun selvityksen perusteella on ilmeistä, että päätös kirjallisen varoituksen antamisesta A:lle on tosiasiallisesti tehty jo etukäteen.

Veroviraston päätös on edellä sanotuilla perusteilla syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Päätös

Virkamieslautakunta hyväksyy oikaisuvaatimuksen ja kumoaa veroviraston päätöksen.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 14 §, 24 § ja 66 § 2 mom.
Hallintolaki 33 §, 34 § 1 mom ja 36 §.

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Puheenjohtaja

Heikki Jukarainen

Esittelijä

Katja Sorsimo

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja siihen osallistuivat puheenjohtaja Jukarainen sekä jäsenet Kulla, Paanetoja, Isomäki, Jalava, M. Nieminen ja Sipiläinen.